

PRIDELOVANJE PROSA

Pridelavo prosa in ajde letos priporočamo na površinah, kjer boste zaradi toče ali neurja predčasno

pospravili ozimni ječmen in pšenico, po spravilu zgodnjega krompirja in pri spravilu drugih zgodnejših posevkov, saj je pravi čas za setev do začetka julija. Kljub temu priporočamo, da setev

ajde in prosa opravite čim prej, ker je pravočasna setev in hiter vznik pogoj za doseganje visokih

pridelkov pri omenjenih, že skoraj pozabljenih poljščinah.

Proso je po izgledu podobno ostalim žitom. Posebnost je ta, da so steblo in listje dlakavi, cvet je

metlica, precej razvejana, zrno pa je zelo drobno. Proso je poljščina, ki za svoj razvoj rabi obilo

toplote, ima pa zelo dobro odpornost proti suši. Kali pri minimalni temperaturi 8-10°C, vznika zelo

počasi, rastline prosa pa so zelo občutljive na mraz.. Optimalne temperature za razvoj so 18-24°C.

Proso zelo dobro vzdrži sušne razmere, tudi če te trajajo dalj časa, po podatkih iz literature tudi 40-50

dni. Rastlina ohrani možnost asimilacije tudi pri visokih temperaturah. Transpiracijski koeficient za

proso je mali, od 140-190, kar pomeni da dobro ekonomizira z vodo. Proso ima zelo kratko vegetacijo,

saj od setve do žetve potrebuje od 60-110 dni. V klimatskih razmerah severovzhodne Slovenije ga

priporočamo posejati čim prej v juniju, po možnosti do konca junija. To je poljščina, ki se lahko seje

za zgodnjim krompirjem, pri zgodnjih setvah lahko pričakujemo normalen razvoj posevka in pri dobri

agrotehniko pridelke tudi nad 5 t/ha.

Proso dobro uspeva na strukturnih, plodnih tleh, ki niso zapleveljena. Slabše pridelke daja na zelo

lahkih peščenih in prodnatih tleh, ne uspeva pa na težkih, nestrukturnih in zbitih tleh, na katerih se

rada pojavlja skorja. Ne uspeva na izrazito kislih tleh. Pri pripravi tal je potrebno doseči primerno

strukturo tal zaradi setve izredno drobnega semena, tako da ima seme dobre pogoje za vznik. Po

izkopu zgodnjega krompirja lahko setev opravimo samo z minimalno obdelavo s krožnimi branami in

predsetvenikom, če pa je zemlja dobro strukturna in ni zbita pa samo s predsetvenikom in opravimo

setev. Zaradi drobnega semena, ki ga moramo posejati plitveje, je potrebno setvišče pripraviti s

predsetvenikom, ki ustvari trdo posteljico in rahel pokrovni sloj, tako da ima seme dobre pogoje za

vznik.

SETEV IN GNOJENJE PROSA

Za doseganje visokih pridelkov je potrebno proso tudi dobro gnojiti. Pri dobro založenih tleh je proso

potrebno gnojiti s 30-60 kg/ha dušika, 30-90 kg/ha P₂O₅ in 40-60 kg/ha K₂O

Setev opravimo s žitnimi sejalicami ali sejalicami za setev trav ozkoredno na 12-15 cm. Proso lahko sejemo tudi v široke vrste z medvrstno razdaljo 25-40 cm, znana pa je tudi setev v trakove. Pri gosti setvi je potrebno 200-300 kalivih zrn/m², oziroma 20-25 kg/ha semena, pri setvi v široke vrste in trakove pa 150-200 kalivih zrn/m², oziroma 10-16 kg/ha semena. Globina setve je odvisna od priprave tal in vlage v setvenem sloju in se giblje od 2-4 cm v ugodnih razmerah, oziroma 4-5 cm v izredno sušnih razmerah. Ker se setev opravlja v toplem in sušnem vremenu je zaželeno po setvi opraviti valjanje. Po setvi je potrebno paziti, da se ne razvije skorja, če pa se le-ta pojavi, jo je potrebno obvezno razbiti z brananjem in sicer prečno na vrste. Za kemično zatiranje plevelov pri nas ni registriranih pripravkov. Zato tla čim bolj pripravimo, da se posevek hitreje razvija in z zastiranjem preprečuje razvoj plevelov. Zaradi neenakomernega zorenja je potrebno žetev opraviti, ko je zrnje v osrednjem delu metlice v voščeni zrelosti. Po žetvi je potrebno proso posušiti na 14 % vlage in ga tako posušenega skladiščiti.